

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue
ymparistoluvat.etela@avi.fi

Viite: Lausuntopyyntö 15.3.2023 (ESAVI/38072/2022)

Asia: Kuorekosken padon kalataloudellinen kunnostus, Heinola

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) Järvi-Suomen kalatalouspalvelut on hakenut Etelä-Suomen aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa Kuorekosken eli Paasokosken padon osittaiseen purkamiseen, osittaiseen pysyttämiseen, pohjapadon rakentamiseen ja kalataloudelliseen kunnostukseen. Kuorekoski sijaitsee Keskinen ja Ala-Rääveli järvien välissä Heinolassa. Kunnostettavan alueen kokonaispinta-ala on noin 0,45 ha ja rakennettavan kosken pituus on noin 80 m. Hanke mahdollistaa kalojen ja muun vesieliöstön kulun säännöstelypadon yläpuoliseen vesistöön ja Kuorekoskeen saadaan uutta kutu- ja poikastuotantoaluetta. Kaloille ja muille vesieliöille muodostuu vaellusmahdollisuus molempiin suuntiin. Hankkeella mahdollistetaan erityisesti erittäin uhanalaiselle taimenelle paremmin kutemiseen ja poikastuotantoalueeksi sopiva ympäristö. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu hankkeesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten 5.12.2017 antamaansa lausuntoon, paikalla sijaitsevan patorakenteen (muinaisjäännösrekisterin kohde *Kuorekosken saha ja mylly*, nro 1000034797) jäänteet ovat peräisin 1900-luvun alkupuolelta ja eivät ole siten muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäännös. Paikalla vuonna 2018 suoritettussa muinaisjäännösinventoinnissa ei myöskään havaittu muinaisjäännökseen viittaavia seikkoja patorakenteiden läheisyydessä (*T. Jussila, T. Sepänmaa & H. Poutiainen 2018: Heinola. Ala-Räävelin rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi. Kohdenro 41, s. 71–72*). Myöskään Paason historiallisen ajan kylätontin ei enää nykyisin tulkita sijainneen padon läheisyydessä (muinaisjäännösrekisterin tunnus *Paaso*, nro 1000023977). Lausunnon liitteenä on karttaote muinaisjäännösrekisterin kartasta, jossa on ajantasaisin tieto padon ja sen lähialueen muinaisjäännöksistä (Hankemussuunnitelman nykytilanteen arviointi- ja lähtötietoraportin tiedot ovat vanhentuneet, s. 10–11).

Edellä esitetyn perusteella hankkeelle ei ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Hankealue sijaitsee Paason kylän kulttuurimaisema -nimisessä maakunnallisesti arvokkaassa rakennetussa kulttuuriympäristössä. Hämeenniemen ranta-asemakaavassa (2001) Kuorekosken etelärantaan kohdistuu kaavamääräys VL: *Lähivirkistysalue. Alueen käytössä ja toteutuksessa tulee pyrkiä säilyttämään vanhat kulttuuriperäiset puut ja kasvit*. Padon historia ulottuu 1700-luvulle, mutta nykyisin jäljellä olevat rakenteet ovat

nuorempia. Säännöstelypadon puuosat säännöstelyluokkuineen ovat lahonneet pois vuosikymmeniä sitten. Jäljellä ovat kiinteän pohjapadon tapaan toimivat kivi- ja betonirakenteet. Nykyistä patoa madalletaan keskeltä ja ennallistettava uoma toteutetaan kokonaan pääuomaan, mahdollisimman luonnonmukaisena ratkaisuna.

Museo esittää, että padon rakenteita tulisi mahdollisuuksien mukaan säilyttää paikoillaan merkkeinä kosken hyödyntämiseen liittyvistä rakenteista. Kosken ympäristö tulee maisemoida alueen arvoihin sopivaksi.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

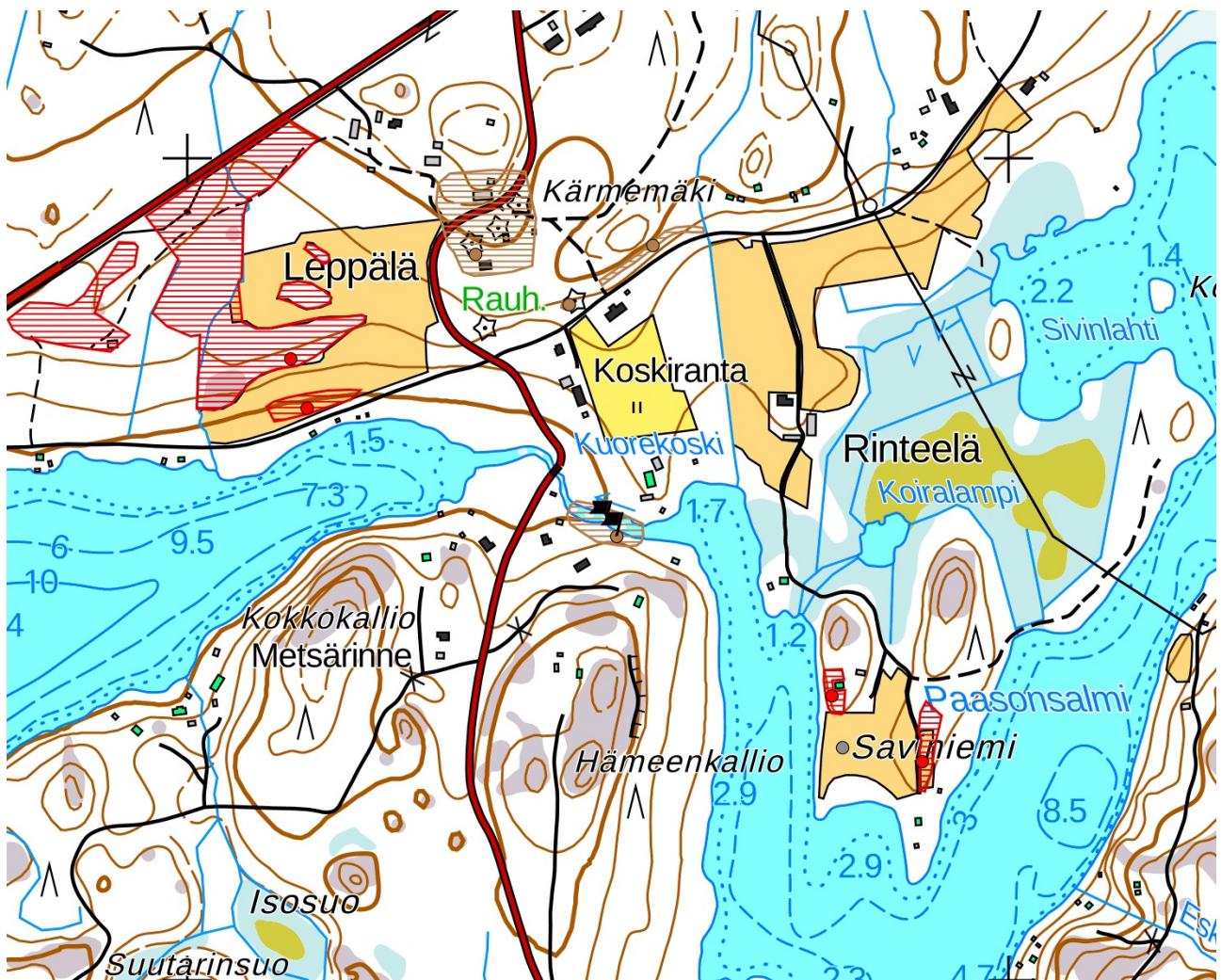
tutkija, arkeologi Esko Tikkala

tutkija Lauri Miettinen

Liitteet: karttaliite

Tiedoksi: Museovirasto, Heinolan kaupunki

Karttaliite

Ote muinaisjäännösrekisterin kartasta (20.4.2023).